

Козловська, Г.Б. До проблеми автономії в аспекті дистанційного викладання/вивчення іноземної мови [Текст] / Г.Б. Козловська, О.І. Лещенко // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: збірник наукових праць. Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – Вип. 21. – Кн. 3. – Том III (77). – К.: Гнозис, 2017. – С. 28-38.

Козловська Г.Б., Лещенко О.І.,

ННІ БТ «УАБС» СумДУ

УДК 307.014.53

ДО ПРОБЛЕМИ НАВЧАЛЬНОЇ АВТОНОМІЇ В АСПЕКТІ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ/ВИВЧЕННЯ

ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Доцільність аналізу проблеми навчальної автономії (автономії слухачів) визначається тим фактом, що вона є одночасно центральною та досить складною для вирішення при викладанні іноземної мови дистанційним способом. Ця проблема тісно пов'язана із припущеннями про те, які саме фактори сприяють забезпеченню ідеальних умов навчання та можливостей для якісного засвоєння матеріалу.

Актуальність даної проблеми підтверджується тим, що вона активно обговорюється як теоретиками, так і практиками дистанційного викладання іноземних мов, але в даний момент не існує консенсусу щодо того, які саме чинники забезпечують оптимальний баланс між незалежністю слухачів та їх підтримкою. Ряд дистанційних курсів іноземної мови, особливо ті, що використовують традиційний підхід, акцентують важливість незалежності слухачів. Більш сучасні моделі викладання мов дистанційним способом концентруються на необхідності

розвитку слухачів шляхом комплексного контролю над процесом навчання.

Предметом даної роботи є психолого-педагогічний аспект автономії слухачів дистанційних курсів іноземної мови. **Об'єктом** даного дослідження є моделі реалізації принципу автономії слухачів в аспекті дистанційного навчання. **Метою** та завданням роботи є визначення оптимальних способів та механізмів втілення концепції автономії слухачів для забезпечення максимально ефективного та комфортного процесу вивчення іноземної мови.

Огляд літератури з проблеми автономії слухачів курсів дистанційного вивчення іноземної мови може мати за основу трактування авторами співвідношення між ключовими ідеями автономії, незалежності та контролю. Автори досліджень проблеми, що аналізується, виходять з того факту, що вивчення іноземної мови дистанційним способом одночасно висуває перед слухачами нові вимоги та надає нові можливості для самостійного вибору в межах запропонованого курсу. Дистанційні слухачі є активними учасниками процесу навчання та мають приймати рішення, які раніше були виключною компетенцією педагога. В цьому контексті вони мають бути в змозі брати на себе більше відповідальності та більшою мірою контролювати процес визначення мети та напрямку навчання. В той же час було б помилкою вважати, що дистанційний спосіб навчання сам по собі створює умови для автономії слухачів. Адепти дистанційного навчання активно дискутують питання способів, якими студенти можуть розвинути здатність до автономії. Ці дебати тісно пов'язані з існуючими парадигмами дистанційного вивчення іноземної мови та з різними інтерпретаціями понять незалежності, автономії та контролю. Інтерпретація поняття автономії слухачів безпосередньо пов'язана з розумінням понять контролю, незалежності, та співпраці (сумісного контролю).

Ствердження про те, що незалежність слухача є важливою метою створення та функціонування курсів дистанційного навчання іноземній мові, лежить в основі багатьох раних теоретиків у цій області. Ця ідея, однак, знаходить все більше критиків [1]. Їх основним аргументом є те, що ідея незалежності як бажаної мети в дистанційному навчанні рідко балансувалася піклуванням про підтримку слухачів та допомогою у вирішенні їх проблем. Концепція контролю була висунута для того, щоб сприяти кращому розумінню потреб та вимог до дистанційних слухачів. Відповідно до цієї концепції, контроль не є формою самостійної роботи, яка виключає використання будь-якої зовнішньої допомоги чи ресурсів. Навпаки, для забезпечення контролю слухачі повинні мати свободу досліджувати та робити вибір, вони повинні мати достатню компетенцію для виконання завдань та використання підтримки. Контроль слухачів в рамках цієї концепції розглядається як результат балансу трьох основних елементів: незалежності, компетенції, та підтримки.

Результатом останніх дискусій дослідників щодо співвідношення автономії та контролю є висновок, що автономія студентів дистанційного навчання отримує найкращий розвиток шляхом *сумісного контролю* процесу навчання. Поняття сумісного контролю базується на ідеї, що в той час як когнітивна автономія є значною мірою відповідальність кожного слухача, ця автономія не означає соціальну незалежність. Відповідно новітнім поглядам у сфері дистанційного оволодіння іноземною мовою, студенти повинні мати можливість сумісно контролювати виконання навчальних завдань через змістовну взаємодію з іншими слухачами та з викладачем. В рамках парадигм, які були розроблені останнім часом, можливість сумісного контролю над оволодінням матеріалом розглядається як центральний елемент забезпечення автономії слухачів. Гаррисон и Арчер [3] стверджують, можливо дещо парадоксально, що

когнітивна автономія найефективніше досягається через взаємодію та зовнішню підтримку.

Різні погляди відносно автономії дистанційних слухачів іноземної мови безпосередньо пов'язані з дискусіями про контроль, незалежність, взаємозалежність, та важливість критичної рефлексії (самоаналізу) у процесі оволодіння знаннями. Різноманітні ідеї та припущення, висунуті в ході цих дискусій, відображені у наступних цитатах дослідників та теоретиків у царині дистанційного навчання іноземним мовам. Вони представлені у хронологічному порядку та віддзеркалюють розвиток концепції автономії в дистанційному контексті:

- Незалежність, взаємозалежність: «Ми маємо менше захоплюватися незалежністю слухачів та більше сприяти взаємозалежності слухачів та співпраці з викладачами. Ми маємо ... розширити наше розуміння професійної відповідальності» [2]
- Контроль, підтримка, компетенція: «По суті, "контроль" означає наявність вибору та можливість прийняття рішень разом з необхідною контекстуальною підтримкою та здатністю успішно досягати поставленої мети навчання» [1]
- Автономія слухача та критична рефлексія (самоаналіз): «Для студентів з обмеженою можливістю взаємодіяти з носіями мови, що вивчається, сприяння їх автономії шляхом критичної рефлексії (оцінки власної стратегії оволодіння мовою) розглядається як фактор однакової важливості з, наприклад, доступом до якісних матеріалів та можливістю продуктивної практики» [6]
- Когнітивна автономія, співробітництво та підтримка: «Хоча когнітивна автономія є значною мірою відповідальністю студента, автономія не означає соціальну незалежність. Дещо парадоксально, когнітивна автономія може розвиватися завдяки співробітництву та зовнішній підтримці. Питання в тому, чи мають

студенти можливість сумісно контролювати виконання учбових завдань» [3, с. 102]

- Автономія та розробка курсу: «...особливе становище дистанційних слухачів іноземної мови та пов'язані з цим складнощі забезпечення потреб студентів, яких викладач може ніколи і не побачити і про яких дуже мало може бути відомо. Приклади... показують, яким чином увага розробників курсу до специфічних аспектів автономії слухачів, таких як здатність організувати та критично аналізувати своє процес навчання, правильно оцінювати власні досягнення, ідентифікувати слабкі місця та вирішувати проблеми, може бути надійним підґрунтям для цільових учбових завдань, спрямованих на формування таких здібностей. Такі завдання мають бути невід'ємною частиною матеріалів курсу» [4, с. 354].

Наведені цитати включають приклади тісного зв'язку автономії з ідеями незалежності слухачів, контролю, відповідальності, співробітництва та критичної рефлексії (самоаналізу), які є ключовими в контексті досліджень автономії слухачів дистанційних курсів іноземної мови.

Наступна частина роботи фокусується на двох різних способах вирішення проблеми допомоги студентам розвинути їх здатність до автономії при дистанційному оволодінні іноземною мовою. Перша модель відображає підхід до підготовки слухачів через відповідну, цільову розробку матеріалів курсу. Друга модель направлена на стимулювання слухачів розширити рамки предмету, що вивчається шляхом активного використання мовних ресурсів поза стін класної кімнати, і таким чином використати можливість робити свій власний вибір в процесі навчання. Ці дві моделі відображають два основних компонента автономії відповідно з

теорією Тюдора [7, с. 106-115] – підготовку слухачів та залучення слухачів.

Адепти першого підходу до вирішення проблеми автономії слухачів в контексті дистанційного навчання пропонують акцентувати увагу на підготовці студентів до успішного вирішення поставлених задач через розробку цільових завдань, які є частиною навчального курсу. Така стратегія активно використовується у великомасштабних дистанційних мовних курсах. Головна увага надається підбору та розробці учбових матеріалів для самостійної роботи, які допоможуть студентам розвинути вміння, необхідні для автономної роботи. Різні форми підтримки, які "вбудовані" в учбові завдання, націлені на полегшення самостійної роботи та розширення набору навичок, потрібних для дистанційного навчання. Цей підхід розвитку автономії через поступову підготовку слухачів активно та успішно використовується на дистанційних курсах викладання французької, німецької та іспанської мов у Відкритому Університеті Великобританії. Цей університет широко відомий своїми високоякісними дистанційними мовними курсами, досвід яких використовується багатьма учбовими закладами. Велике значення приділяється підтримці в процесі дистанційного навчання. Навчальна програма базується на визнанні та розумінні розриву, який об'єктивно існує між стратегічною компетенцією, необхідною для успішного дистанційного навчання, та наявними навичками, з якими слухачі починають процес вивчення мови дистанційним способом. Домінуючою є точка зору, що не можна виходити з презумпції, нібито слухачі природно обдаровані знаннями та навичками, необхідними для визначення оптимальних механізмів вивчення мови.

Підготовка слухачів у відкритому Університеті Великобританії націлена на те, щоб допомогти слухачам набути ряд навичок та вмінь, які допоможуть їм працювати самостійно. Відносно небагато уваги приділяється можливості вибору студентами що, коли і як їм вивчати в

рамках курсу. Хурд [4, с. 353] робить огляд способів, за допомогою яких на даних курсах реалізується автономія слухачів. Ці способи, серед інших, включають: 1) підготовку, яка є досить цільовою для того, щоб надати студентам можливість вирішувати конкретні проблеми там і тоді, коли вони виникають. Постійні та різноманітні пропозиції щодо доцільних стратегій вирішення проблем подані таким чином, що студенти можуть експериментувати та підбирати ті, які найкраще їм підходять; 2) можливість для студентів думати та аналізувати те, як вони навчаються в формі щоденника слухача; 3) можливість для само оцінювання, як в ході завдань та вправ, так і через механізми формального оцінювання; 4) можливість для студентів співвідносити те, що вони вивчають з тим, що вони вже знають, у формі завдань по осмисленню мови. Стратегія підготовки студентів в рамках дистанційних мовних курсів розглядається як допоміжний засіб на шляху до більш самостійної роботи. Це спонукає їх розвинути самопізнання, необхідне для вивчення мови в дистанційному контексті. Така форма розвитку автономії допомагає студентам уникнути можливі небажані побічні ефекти вивчення мови в ізольованому середовищі навчання.

Відмінний погляд на незалежність та автономію слухачів лежить в основі філософії функціонування Програми Англійської Мови для Дорослих, запропонованої для дистанційних студентів в Австралії. Головна різниця в тому, що ця програма націлена на тих слухачів, для кого англійська мова – це друга мова спілкування, які живуть в англійськомовному оточенні, і які мають використовувати англійську в багатьох контекстах повсякденного життя. Ця програма має за мету активно залучати слухачів до її формування, до прийняття рішень щодо її змісту та цілей навчання. Таким чином, центральним компонентом цієї програми є не підготовка слухачів, а їх активне залучення. Такий підхід має за основу точку зору, згідно з якою головною рисою автономії є *вибір* та *відповідальність*. Роль

викладача – заохочувати та направляти студентів, особливо в плані використання тих навчальних ресурсів, які мають для них особистісну значимість та є частиною їх життєвого середовища.

Ця програма знаменує собою відхід від більш традиційної моделі дистанційного навчання іноземній мові, основаної на відборі підходящих матеріалів та централізованому прийнятті рішень, до моделі з "відкритим" наповненням. Зміст навчальних матеріалів в цьому випадку не є встановленим та закріпленим заздалегідь, але обговорюється на відбирається на протязі курсу. Відхід від традиційного підходу відбивається в розробці матеріалів, в ролях викладача та студентів та в формуванні системи взаємозв'язків між слухачами. Навчальні матеріали в рамках цього підходу заохочують та вчать слухачів використовувати ресурси в їх безпосередньому оточенні, в місцях їх проживання та роботи та розвивати більшу відповідальність за власне навчання. Одним із способів досягнення цього є "Action Projects", інкорпоровані у матеріали. Такий підхід відображає погляд, що слухачі набувають знання та навички володіння мовою через значимі завдання в контексті їх власного соціального функціонування, а не шляхом засвоєння знань з відібраних для них матеріалів.

Очевидно, що слухачам в процесі напрацювання більшої здатності до самостійного навчання потрібна значна підтримка викладача. Обов'язками викладачів, що працюють на курсах такого типу, є: пропонувати ситуації для навчання, які надають можливість вибору та розширюють можливості для самостійного прийняття рішень; створювати відчуття підтримки своїх слухачів; заохочувати готовність ризикувати на шляху до самостійності; надавати конструктивну критику та оцінку; створювати можливості для студентів спілкуватися щодо їх навчання [8, с. 190-199]. В умовах таких очікувань від викладачів вони можуть опинитися під великим тиском просто від величезної кількості запитів від студентів.

Для запобігання такої ситуації треба створювати системи віртуальної взаємодії та взаємодопомоги між слухачами, що також має вирішити проблему їх ізоляції. Створення та підтримка системи віртуальної взаємодії між слухачами має метою заохотити студентів спілкуватися між собою для того, щоб вивчати та користуватися мовою, що вивчається, та аналізувати власне процес навчання. Для цього потрібна готовність слухачів інвестувати час та енергію для того, щоб навчитися взаємодіяти в рамках віртуальної системи. Яким чином сприяти та розвивати таку готовність – це серйозна проблема для розробників та викладачів дистанційних курсів іноземної мови, яка нерозривно пов'язана з проблемою сумісного контролю.

Коттер [5] визначає збалансоване поєднання самостійного та сумісного навчання як ключовий елемент автономії студентів у дистанційному вивченні іноземної мови. Він вважає, що взаємодія та співпраця є абсолютно необхідними для того, щоб слухачі могли розвинути та підтримувати здатність контролювати власний процес навчання та просуватися в напрямку автономії. Прикладом того, яким чином студенти можуть розвинути та застосовувати автономію через взаємодію, є тандемне інтернет-партнерство. Партнерський тандем складається з двох студентів з різними рідними мовами, які працюють разом для того, щоб вивчити мови одне одного. Дистанційні студенти можуть скористатися глибокими знаннями свого партнера про мову, носієм якої є останній та про культуру країни його проживання. Вони також можуть покращити свою комунікативну компетенцію, спілкуючись з носієм мови у без стресовому середовищі. Звичайно, не мається на увазі, що тандемне партнерство має працювати без підтримки викладача, але така підтримка має скоріш консультативний, ніж директивний характер. Тандемні партнери несуть відповідальність як за своє власне навчання, так і за успіх роботи пари.

Лемі та Гудфеллоу стверджують, що в контексті дистанційного навчання іноземній мові автономія студента найкраще формується через можливості критично аналізувати та оцінювати стратегії та досвід навчання (критичну рефлексію). Ці автори вважають, що використання асинхронічних конференцій є ефективним засобом сприяння критичній рефлексії та стверджують, що цей вид "уповільненого" діалогу може бути особливо корисним для критичного аналізу та самоаналізу [6].

Критична рефлексія була невід'ємною частиною проекту "Лексика онлайн", метою якого була розробка та обмін стратегіями засвоєння нового вокабуляру шляхом групових дискусій через інтернет. Процес навчання описувався як циклічний, такий що включає як самостійне навчання, так і обмін інформацією та ідеями в межах всієї групи [6]. Десять дорослих слухачів на другому рівні курсу французької мови (вище-середній) Відкритого Університету Великобританії приймали участь у даному проекті. Модераторами в системі інтернет-конференцій виступали двоє тьюторів, які були носіями французької мови. Метою дослідження було вивчити характер рефлексивної взаємодії серед слухачів, які приймали участь у рефлексивному спілкуванні в рамках проекту "Лексика онлайн". Повідомлення, якими обмінювалися студенти на протязі 6 тижнів спілкування в режимі конференції, були проаналізовані та використані для створення класифікації, викладеної у наступній таблиці:

Таблиця 1. Типи повідомлень, функціонуючих в процесі дистанційного вивчення мови

Тип повідомлення	Риси повідомлення
Монолог	Текст, який не містить запрошення до спілкування, як правило розповідний за структурою; може містити елементи рефлексивності; текст не дає

	поштовху до подальшого спілкування.
Рефлективна розмова	Спілкування, змістом якого є "розмова про мову"; інтерактивність учасників є центральним елементом; досягає навчальної мети рефлексивності та взаємодії.
Соціальна розмова	Обмін інформацією соціального характеру; короткі повідомлення; розмова ведеться на протязі деякого часу.

Ця класифікація виявляє, в яких типах спілкування активізуються два важливі елементи для дистанційного навчання: інтерактивність та рефлексивність. Ні тексти монологічного типу, ні тексти типу "соціальне спілкування" не робили значного внеску до вивчення мови. В той же час, повідомлення в контексті рефлексивного спілкування мали риси як інтерактивності так і рефлексивності. В такому типі спілкування: 1) обговорюється розуміння інформації; 2) йде обмін думками щодо мови та стратегії її вивчення; 3) наявний елемент контролю та самоконтролю.

Елемент контролю вважається важливим в тому сенсі, що залучення слухачів має свою основу в соціальному контексті, в якому учасники можуть реалізувати аспект контролю інтерактивно, тобто виступаючи одночасно в ролі викладача або експерта та студента, визначаючи зміст навчання один для одного [6]. Питання контролю - це питання балансу. Ситуація, коли контроль залишається в руках викладача, не є мотивуючою для розвитку рефлексії та інтеракції. Лемі та Гудфеллоу стверджують, що найефективнішим способом контролю зі сторони тьютора в умовах дистанційного навчання є виконання ним ролі мовного експерта, який моделює правильні приклади використання мови. Ідеальною є ситуація, коли рефлексивний обмін думками надає студентам можливість взяти контроль над спілкуванням через, наприклад, вибір теми для розмови,

формулювання питань, обговорення значень. Тьютор, в свою чергу, може проявляти контроль через моделювання тих рис мови, яким він хоче навчити студентів.

Лемі та Гудфеллоу вважають важливим сприяння більш самостійного обміну думками, яке веде до автономного спілкування між студентами [6], на відміну від спілкування на рівні діалогу між слухачем та викладачем. Для вирішення проблеми того, яким чином цього можна досягти, вони проаналізували способи допомоги тьюторів студентам. Вони порівняли манеру та зміст повідомлень різних тьюторів, направлених на допомогу та підтримку студентів. В результаті було виявлено два цілком різних стиля тьюторів: перші велику увагу приділяли соціально-емоційним потребам студентів, другі більше зосереджувались на змісті матеріалу, що вивчався. В першому випадку формувалися хороші соціальні зв'язки в межах груп, хоча відбувалося відносно мало обговорень, що зосереджувалися б на формі. В другому випадку формувалася більш когнітивно-спрямована група, яка була менш здатною до самостійної взаємодії та автономного спілкування слухачів між собою. Науковці визначають найефективніший підхід як комбінацію соціально-спрямованого та когнітивно-направленого тьюторських стилів допомоги студентам. Вони стверджують, що тьютори дистанційних мовних курсів отримують велику користь, якщо будуть мати приклади успішної рефлексивної взаємодії в контексті серії взаємних повідомлень. Одним із способів вирішення цієї задачі є принцип моделювання, тобто виділення частин успішного спілкування в режимі конференції для використання в якості прикладів ефективних стратегій тьюторів для допомоги викладачам, які зможуть таким чином моделювати власний стиль спілкування із слухачами.

Отже, слід зазначити, що в сучасних умовах інтеграції вищої освіти України до європейського освітнього простору навчальна автономія

слухача має забезпечуватися, на нашу думку, шляхом комбінування концепцій незалежності та взаємного контролю. У кожному конкретному випадку, вага та важливість, яка надається тій чи іншій концепції, та баланс між ними відображає більш широкі філософські підходи та припущення про взаємовідношення між навчанням та викладанням у дистанційній освіті. На цей баланс також значною мірою впливають характеристики контексту навчання, такі як кількість слухачів курсу, доступ до технологій, та, найважливіше, характеристики самих учасників навчання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Anderson T.D., Garrison. Learning in a networked world: new roles and responsibilities/ T.D. Anderson, Garrison// – Madison: Atwood Publishing, 1998 [Web-resource: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.537.6814&rep=rep1&type=pdf>]
2. Burge E. Beyond andragogy: Some explorations for distance learning design/E. Burge// Journal of Distance Education 3 (1), 1988 [Web-resource: <http://www.ijede.ca/index.php/jde/article/view/326/220>]
3. Garrison D. R., Archer W. A Transactional Perspective on Teaching and Learning: A framework for adult and higher education/D.R. Garrison, W. A.//Archer Oxford: Pergamon, 2000. – 220 p.
4. Hurd S., Beaven, Ortega A. Developing autonomy in a distance language learning context: issues and dilemmas for course writers/S. Hurd, Beaven, A. Ortega// System 29 (3), 2001. – P. 341-355. [Web-resource: <http://www.academia.edu/28785627/>]
5. Kotter M. Tandem Learning on the Internet/M. Kotter// Frankfurt am Main: Peter Lang, 2002 [Web-resource: <http://kvmsrv.nl/your-file/tandem->

[learning-on-the-internet-learner-interactions-in-virtual-online-environments-moscow-foreign-language-teaching-in-europe](http://www.moscowjournal.com/moscowjournal/article/view/10000)]

6. Lamy M.-N., R. Goodfellow. "Reflective conversation" in the virtual language classroom/M.-N. Lamy, Goodfellow R.//Language Learning and Technology 2 (2), 1999. – P. 43-61. [Web-resource: <http://llt.msu.edu/vol2num2/article2/>]

7. Tudor I. The Dynamics of the Language Classroom/I. Tudor//Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 242 p.

8. Leshchenko O., Khodtseva A., Medvid O. Learner autonomy as a social phenomenon /O. Leshchenko, A. Khodtseva, O. Medvid//Світогляд – Філософія – Релігія : Збірник наукових праць. – Суми : Світ друку, 2016. – Вип. 11. – С. 190-199. (Leshchenko O., Khodtseva A., Medvid O. Learner autonomy as a social phenomenon //O. Leshchenko, A. Khodtseva, O. Medvid//World Outlook – Philosophy – Religion: Compilation of scientific articles. – Sumy: The World of Publishing, 2016. – Issue 11. – P. 190-199.)

Козловська Г.Б., Лещенко О.І. До проблеми автономії в аспекті дистанційного викладання/вивчення іноземної мови. Дана робота присвячена аналізу точок зору та теорій, пов'язаних з проблемою автономії слухачів дистанційного навчання. Метою та завданням роботи є визначення оптимальних способів та механізмів втілення концепції автономії слухачів для забезпечення максимально ефективного та комфортного процесу вивчення іноземної мови. Існує два основних підходи до інтерпретації поняття автономії у дистанційній освіті. Перша підкреслює необхідність незалежності студентів дистанційного навчання, тобто здатність слухачів працювати без прямої підтримки викладачів або інших студентів. Друга концепція базується на поняттях взаємозалежності та взаємного контролю як основної риси автономії.

Очікуваним педагогічним ефектом роботи є формулювання принципів підходу, який дозволяє комбінувати ці дві концепції в залежності від навчального контексту, кількості слухачів, їх характеристик, та інших факторів конкретного навчального курсу.

Ключові слова: *навчальна автономія, дистанційне навчання, іноземна мова, викладач.*

Козловская А.Б., Лещенко О.И. К проблеме учебной автономии в аспекте дистанционного изучения/обучения иностранному языку. Работа посвящена анализу точек зрения и теорий, связанных с проблемой учебной автономии в процессе дистанционного обучения иностранному языку. Целью данного исследования является определение оптимальных способов и механизмов учебной автономии для обеспечения максимально эффективного и комфортного процесса изучения и обучения иностранному языку. Существуют два основных подхода при интерпретации понятия автономии в дистанционном образовании. Первый утверждает о необходимости независимости студентов дистанционной формы обучения, т.е. способности учащихся работать без прямой поддержки преподавателей или других студентов. Вторая концепция базируется на понятиях взаимозависимости и взаимного контроля как основных характеристик автономии. В статье акцентируется внимание на необходимости комбинирования данных концепций в зависимости от особенностей учебного процесса, количества студентов, их специфики и других факторов.

Ключевые слова: *учебная автономия, дистанционное обучение, иностранный язык, преподаватель.*

Kozlovskaya G.B., Leshchenko O.I. To the problem of learner autonomy in a distance language learning/teaching context. The paper analyses different points of view and theories which deal with the problem of learner autonomy in

the distance foreign language learning context. The objective of the research is to determine optimum methods and fine-drawn mechanisms of learner autonomy for providing the most effective process of foreign language learning. There are two basic approaches to the problem of autonomy interpretation in a distance learning context. The first approach highlights students' independence in a distance learning process, i.e. their ability to work without direct support of teachers and other students. The second approach marks out independence and mutual control as the basic characteristic features of autonomy. The authors emphasize the fact that the combination of the above-mentioned approaches is necessary and important. But when combining these approaches the teacher should pay special attention to the educational process, the number of students, their specific features and other factors.

Keywords: *learner autonomy, distance learning, foreign language, teacher.*